

Nieuwsbrief voorgenomen gaswinning uit VDW

November 2024

Op 3 augustus 2024 heeft u de laatste nieuwsbrief over de mogelijke gaswinning uit de VDW-velden op deze website kunnen lezen.

Ondanks dat er tot op dit moment geen inhoudelijk nieuws is over de voortgang van het project, willen wij u informeren over de aangepaste planning en over de ontwikkelingen rondom het project.

Zoals bekend is Plaatselijk Belang Vledderveen (PB) tegen nieuwe gaswinning in dit kwetsbare gebied. Steeds meer gemeenten maar ook provincies zijn tegen gaswinning. Door gaswinning wordt bodemdaling veroorzaakt. Hoe meer gas er gewonnen wordt en hoe langer deze winning duurt, hoe groter de kans op aardbevingen is. Welke effecten dat zal hebben op uw onroerend goed, natuur, waterberging, omgeving, werelderfgoed etc. is niet bekend, maar we hebben Groningen als voorbeeld. Het antwoord van officiële instanties is altijd dat gaswinning uit de “kleine velden” anders is dan in Groningen en de kans op schade klein is.

De aardbevingen die verleden jaar bij Ekehaar (gemeente Aa en Hunze) plaatsvonden, waarvan één met een magnitude van 2.2 laten zien dat er wel wezenlijke schade optreedt in “kleine velden”. Bovendien is bekend dat de schaderegeling voor “kleine velden” nog steeds niet goed is geregeld. De Raad van State adviseerde kortgeleden om het wettelijk bewijsvermoeden (omgekeerde bewijslast) niet uit te breiden naar alle mijnbouwactiviteiten in Nederland en alleen te laten gelden voor het Groningerveld. Dit betekent dat benadeelden, buiten het Groningerveld, moeten aantonen dat hun schade is ontstaan door gaswinning en oneindig moeten procederen om schade door gaswinning misschien vergoed te krijgen.

Planning

Op dit moment worden de effecten op de ondergrond zoals bodemdaling onderzocht in de MER-fase II. Ook de voorkeurslocatie wordt verder onderzocht. De uitkomsten worden gebruikt ter voorbereiding van besluiten over de gaswinning en de vergunningen.

Het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpbesluiten (vergunningen) worden waarschijnlijk halverwege 2025 samen met de MER Fase 2 ter inzage gelegd.

Er is dan weer een inloopbijeenkomst en iedereen kan dan een reactie (zienswijze) indienen. Daarna besluiten de bewindslieden van KGG en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) definitief over de vraag of de gaswinning door kan gaan of niet.

De verwachting is dat het besluit hierover in de tweede helft van 2025 wordt genomen”.

Overleg 28 augustus 2024 met KGG

Zoals afgesproken tijdens de bijeenkomst van 8 juli 2024 met omwonenden van locatie

7.4, heeft Plaatselijk Belang Vledderveen en een aantal omwonenden een overleg gehad met ambtenaren van KGG. Het doel van het overleg was om gezamenlijk nogmaals te kijken naar de Afwegingsnotitie en de daarin vermelde conclusies.

Kortgezegd kunnen we zeggen dat het gesprek niets heeft opgeleverd en de ambtenaren en de delegatie uit Vledderveen recht tegenover elkaar blijven staan.

Het toewijzen van de voorkeursnotitie is volgens de ambtenaren geen besluit waartegen rechtsmiddelen openstaan. Locatie 7.4 is minder negatief dan de andere locaties en heeft daarom de voorkeur gekregen. Ook heeft 7.4 een ecologische meerwaarde in het aanleggen van een “natuurbrug”. Dit is plusje t.o.v. de andere locaties. Bovendien wordt er volgens de ambtenaren altijd een voorkeursalternatief aangewezen ook al is alles negatief. Het woord “draagvlak” had volgens Luc Mutsaers van KGG nooit gebruikt mogen worden in de Afwegingsnotitie, maar heeft geen rol gespeeld bij de keuze voor de voorkeurslocatie.

Vermilion heeft een concessie om in dit gebied te winnen en KGG verleent daar de vergunningen voor, maar alleen als het “veilig en verantwoord” kan en de overige besluiten op grond van de natuurbeschermingswet/omgevingswet kunnen worden verleend binnen de wettelijke randvoorwaarden.

Waren de woorden van staatssecretaris Vijlbrief dan loos toen hij de ambtenaren opdracht gaf op opnieuw te kijken naar “draagvlak” toen duidelijk werd dat er niet met de omwonenden was gesproken? Volgens Mutsaers heeft de staatssecretaris, geconfronteerd met de mededeling dat slechts met een zeer select aantal omwonenden was gesproken, gevraagd of de procedure voor het bepalen van de voorkeurslocatie zorgvuldig en juist is doorlopen en opnieuw met andere omwonenden het gesprek te voeren. Daarop is het proces intern wederom bekeken en dat heeft niet geleid tot nieuwe inzichten.

WOO

Plaatselijk Belang Vledderveen heeft op 1 oktober 2024 met een beroep op de Wet Open Overheid een verzoek aan KGG gedaan om onderliggende stukken te ontvangen over waarom de 9 locaties zijn afgevallen, hoe de Afwegingsnotitie tot stand is gekomen en waarom locatie 7.4 de voorkeur heeft gekregen. Wanneer de gevraagde informatie zal worden aangeleverd is niet bekend. Inmiddels heeft KGG laten weten dat de datum van 14 november 2024, waarop wij een besluit zouden ontvangen, niet haalbaar is.

Bijeenkomst dorps-/plaatselijke belangen

Op 12 september 2024 is door Vermilion een bijeenkomst georganiseerd om alle dorps-/plaatselijke Belangen rondom VDW te informeren over de projectprocedure gaswinning VDW. Alle 7 organisaties waren aanwezig. Er bleek dat de kennis over

het project niet bij iedere organisatie op hetzelfde niveau was en dat de vragen zeer divers waren. Vermilion stelde na de bijeenkomst voor dat de organisaties met elkaar zouden afspreken hoe verder te overleggen. Dat voorstel kwam tot nu toe niet van de grond.

Uitzending Argos

Op 28 september jl. besteedde Argos op televisie aandacht aan de gaswinning uit de kleine velden, waarbij ook aandacht was voor VDW.

Bekijk de uitzending via:

<https://www.vpro.nl/argos/media/kijk/kort/algemeen/2024/gas-dr-op.html>

Bezoek aan burgemeester en wethouder

Op verzoek van de burgemeester van Westerveld heeft Plaatselijk Belang Vledderveen met een delegatie van omwonenden van locatie 7.4 op 17 oktober 2024 een bezoek gebracht aan burgemeester Joustra en wethouder Masselink. Het doel van het bezoek was om beide bestuurders op de hoogte te brengen van de ontwikkeling m.b.t het voornemen om gas te gaan winnen uit VDW.

Het werd een openhartig gesprek waarbij de delegatie de burgemeester en wethouder hebben gevraagd om duidelijker te ventileren dat de gemeente tegen gaswinning is. Gewezen werd op de stellingname van de provincie Friesland, gemeente

Weststellingwerf en Waterschap Wetterskip die zich nadrukkelijker profileren dat ze tegen gaswinning zijn. Zou het een goed idee zijn wanneer de gemeente Westerveld optrekt met de gemeente Weststellingwerf, provincie en waterschappen?

De wethouder gaf aan dat de gemeente Westerveld al samenwerkt met de gemeente Weststellingwerf b.v. in de gaswinning bij De Blesse alwaar beide gemeenten gezamenlijk procederen. De wethouder gaat bekijken hoe en op welke manier de samenwerking op het gebied van gaswinning kan worden verbeterd.

Ook kwam de vraag waarom de gemeente of wethouder niet aanwezig zijn op bewonersavonden. De gemeente wil niet gezien worden als verlengstuk van KGG of Vermilion. Daarom zijn er tijdens die avonden wel ambtenaren aanwezig om te luisteren, maar niet om te reageren.

Het probleem van VDW is dat de gemeente er niet overgaat daar het een rijksregeling is. De gemeente mag alleen adviseren. Toch is volgens de delegatie van belang dat de gemeente van zich laat horen, ook in het bestuurlijk overleg en vooral collectief stappen te ondernemen.

De gemeente staat volledig open om informatie met de delegatie te delen en meer samen te werken.

Informatieavond voor omwonenden locatie 7.4

Op 17 oktober 2024 heeft de kerngroep van omwonenden van de boorlocatie, samen met Plaatselijk Belang Vledderveen de omwonenden van locatie 7.4 op de hoogte

gebracht van de ontwikkelingen m.b.t. de VDW-velden Opvallend was dat ook inwoners van Vledder, voornamelijk bewoners van de Middenweg, waren komen luisteren. Tevens werd gebrainstormd over de te volgen strategie. Er kwamen interessante ideeën naar boven die de komende tijd worden uitgewerkt.

Aardbevingen in 2023 in Nederland

In 2023 zijn er in Nederland 62 aardbevingen opgetreden. Het aantal geïnduceerde aardbevingen was 50. Geïnduceerde aardbevingen worden veroorzaakt door menselijk handelen, voornamelijk door gaswinning. De meeste geïnduceerde aardbevingen vonden plaats in Groningen.

Verontrustend is dat bij Ekehaar (gemeente Aa en Hunze) in Drenthe in oktober de zwaarste geïnduceerde beving plaatsvond met een magnitude van 2.2. Kort daarvoor was al een aardbeving met een magnitude van 1.3 gemeten. Bij Ekehaar bevindt zich een "klein gasveld" waar door de NAM al jaren gas wordt gewonnen. Er zijn daar vele aardbevingen geweest. De NAM stopt in 2028 met gaswinning in Ekehaar.

In Ekehaar hadden 38 bewoners schade door de aardbevingen. Er is in Drenthe echter geen omgekeerde bewijslast zoals in Groningen. De Commissie mijnbouwschade oordeelde dat de schade deels door de aardbevingen is veroorzaakt en stelde soms vast dat maar 10% van de herstelkosten worden vergoed. De bewoners waren verbijsterd en zeer teleurgesteld, bleek uit het gesprek dat Plaatselijk Belang Vledderveen met enkele bewoners heeft gehad. De bewoners willen gaan procederen tegen dit onrecht.

KNMI

Uit correspondentie met het KNMI blijkt dat in onze regio voldoende apparatuur staat om aardbevingen te registreren. Het KNMI heeft de wettelijke taak dit te doen bij een magnitude van 2 of meer. Omdat Vledderveen e.o. in een gaswinningsgebied ligt, registreert het KNMI in onze regio vanaf een magnitude van 0,5. Dit laatste is belangrijk daar de Commissie Mijnbouwschade alleen uitkeert bij een geregisterde aardbeving. Bekend is dat meerdere kleine aardbevingen op den duur ook schade kunnen veroorzaken. Overigens heeft het KNMI een app waar direct melding wordt gemaakt van een geregistreerde aardbeving.

Alie Eiting van Milieudefensie, afdeling Westerveld

Plaatselijk Belang Vledderveen werkt samen met de omwonenden van locatie 7.4, GasDrOF en Milieudefensie afdeling Westerveld in de persoon van Alie Eiting, een onmisbare steunpilaar met een groot netwerk en een schier onuitputtelijke kennis van zaken.

Bijdrage van Alie Eiting

"RTV Drenthe heeft een artikel gewijd aan de gevolgen van bodemdaling en heeft Wetterskip Fryslân daarin een duidelijke mening gegeven. Dat wil zeggen: het Wetterskip gaat alleen nog negatieve adviezen afgeven op winningsplannen en stelt zo nodig beroep in. Zie onderaan de link naar het artikel. Een paar maanden geleden belde Argos (VPRO) en ook zij hebben inmiddels aandacht besteed aan het

onderwerp. Daarna volgden o.a. NRC, BNR en plaatselijke media. Zie hieronder een aantal links. Uit ontvangen informatie blijkt dat de vele media-aandacht aanleiding was voor Waterschap Drents-Overijsselse Delta (WDODelta) om hierover in gesprek te gaan met Wetterskip Fryslân: om zodoende tot een betere samenwerking te komen en afstemming.

Binnen WDODelta wordt inmiddels onderzoek gedaan en al e.e.a. in kaart gebracht, zo blijkt uit de info die ik kreeg. Het wachten is nu op duidelijkheid over de cumulatieve bodemdaling. Het is inmiddels wel bekend dat deze boven de kritische grens van 5 cm ligt. Dit kon de projectleider in de VDW-procedure namelijk niet ontkennen in een gesprekje dat ik met hem had in bijzijn van een vertegenwoordiger van Wetterskip Fryslân. Dit tijdens de bijeenkomst in Wilhelminaord. Maar hoe hoog de cumulatieve bodemdalingsprognose uiteindelijk zal zijn houdt Vermilion (angstvallig?) geheim.

<https://archive.is/2024.09.27-194201/https://www.ncr.nl/nieuws/2024/09/27/het-friesewaterschap-stelt-zich-minder-gedwee-op-bij-gaswinningsprojecten-a4867486>

<https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/artikelen/2024/waterschap-legt-bomonder-gaswinning-in-friesland.html>

<https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/artikelen/2024/gasboorbedrijf-vermilionhoudt-mogelijkheid-open-om-schadeclaim-in-te-dienen-bij-ministerie-2.html>

<https://www.bnr.nl/nieuws/economie/10557898/canadese-miljardenclaim-dreigt-alsoverheid-stopt-met-gaswinning>

Op de website van Vermilion vond ik info dat er zowel een verzoek is ingediend bij KGG om in te stemmen met een gewijzigd winningsplan voor veld Noordwolde én veld Eesveen. Of Vermilion méér gas wil winnen wordt niet aangegeven, wél dat de eerdere bodemdalingsprognoses moeten worden gewijzigd omdat uit bodemdalingsmetingen blijkt dat de bodemdaling hoger is dan eerder gedacht. Die wijziging zal ook moeten worden meegenomen in de cumulatieve bodemdalingsprognose.

(<https://www.vermilionenergy.com/nl/wp-content/uploads/sites/7/2024/06/20240606Bodemdaling-Vermilion-Drenthe-Friesland.pdf> - Noordwolde pagina 84, Eesveen pagina 88)

Uit de ontvangen info begrijp ik tevens dat WDODelta is gewezen op het advies van de commissie M.E.R. aan Vermilion, om ook de gevolgen van de wateronttrekking door de intensieve sierbollenteelt mee te nemen in de effectbeoordelingen

(<https://www.rtdrenthe.nl/nieuws/16439979/kans-op-natte-voeten-en-mislukte-oogstdoor-uitbreiding-gaswinning-in-grensregio-overheden-in-beroep>)

Onlangs ontving ik betrouwbare informatie dat er ook een HIA (Heritage Impact Assessment) wordt opgesteld in de MER fase 2 (project-MER). Dan is de aarzeling van Vermilion voor duidelijkheid over de cumulatieve bodemdaling, des te meer te volgen. Immers in de HIA moeten niet alleen de bovengrondse gevolgen voor het Werelderfgoed worden beoordeeld (en in dit geval de gevolgen van de aanleg van het in het buffergebied liggende voorkeurslocatie 7.4), maar vooral de ondergrondse

effecten van de winning zoals bodemdaling en seismisch risico. Niet alleen t.a.v. kwetsbare gebouwen maar ook t.a.v. andere onderdelen op grond waarvan de Koloniën van Weldadigheid is toegelaten tot de Werelderfgoedlijst: zoals het kenmerkende landschap, (w.o. lanenpatroon). Bomen kunnen schade ondervinden van zowel stikstofdepositie als verdroging tgv de gaswinning en omvallen. Ook dat risico moet worden uitgesloten door Vermilion in de HIA.

Tevens is van belang dat de 'commissie voor de milieueffectrapportage' (afgekort de commissie MER) ook in de MER fase 2 om advies zal worden gevraagd. Inmiddels heeft de Ecologische Autoriteit (EA) ook advies uitgebracht op de Natuurdoelenanalyse voor Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld

Zie <https://www.ecologischeautoriteit.nl/adviezen/5109>.

De EA, die is ondergebracht bij de adviserende commissie MER, neemt het oordeel van de provincie Drenthe over dat het Natura 2000-gebied is verslechterd door met name verdroging en stikstofdepositie en dat is volgens het Europese Hof van Justitie niet toegestaan. De EA benadrukt dat er noodzaak is om in de omgeving van het N2000gebied - per direct - maatregelen te nemen om verdere verslechtering te voorkomen. Wij mogen aannemen dat de EA met direct te nemen maatregelen niet doelt op het aanleggen van een boorlocatie en langdurige gaswinning nabij Vledderveen.

Allesbehalve. Het project VDW zal, zonder maatregelen, namelijk juist leiden tot méér stikstofdepositie en verdere verdroging door de bodemdaling. Het is zeer aannemelijk dat de commissie M.E.R. het oordeel van de EA zal meenemen in het advies op de procedure rond de beoogde gaswinning nabij Vledderveen, ofwel het zogeheten VDW project. Dat zal het instemmen met dit project voor KGG niet vergemakkelijken"

Manifest "Maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Op 15 november 2024 is door bestuurlijk Fryslân een manifest met bovengenoemde titel naar politiek Den Haag gestuurd. In het manifest wordt onderbouwd om te stoppen met de mijnbouw onder de Friese bodem. **"Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn, maar de gevolgen permanent"**.

Het manifest is ondertekend door vele partijen uit de Provinciale staten, Wetterskip en partijen in diverse gemeenten.

Wij zijn benieuwd of de gemeente Westerveld samen met de Provinciale Staten van Drenthe en andere gemeenten dit manifest gaan ondersteunen

Wij wensen u fijne feestdagen en al het goede voor 2025

Mocht u op-/aanmerkingen hebben stuur die dan naar Plaatselijkbelang@vledderveendrenthe.nl